

Tundra

Tundra ir bezmežu dabas zona, kas izveidojusies subarktiskajā joslā. Tundrā ziemas ir garas un aukstas (8 mēneši), bet vasaras – īsas un vēsas. Lai gan nokrišņu ir maz, augsne ir pārpurvojusies. Tas ir tāpēc, ka vasarā atkūst tikai zemes virsējā kārtā. Zem tās atrodas **daudzgadīgais (mūžīgais) sasalums**. Ūdens nespēj iesūkties sasalušajā zemē, tāpēc zeme pārpurvojas. Tundrā ir daudz purvu un ezeru. Tā kā augsne gandrīz neatkūst, tundrā aug augi ar īsām saknēm – sūnas, ķērpji, spilves, grīšļi, ogulāji (brūklenes, dzērvenes, lācenēs, zīlenes), lakstaugi, vietām pundurbērzi un kārkli ar ložņājošiem stumbriem. Kokiem nepietiek siltuma. Tā kā tundrā pūš stipri vēji, augi ir pieplakuši zemei.

Tundrā mīt dažādi dzīvnieki, kuriem ir biezs kažoks, – ziemeļbrieži, baltie zaķi, polārlapsas, vilki, lemingi. Raksturīgākie putni ir baltās pūces un baltirbes. Daļai dzīvnieku ir gaišs kažoks, kas saplūst ar balto sniegu un palīdz viņiem kļūt nepamanītiem, paslēpties no ienaidniekiem. Vasarā atlido daudz zosu, pīļu un gulbju, kuri ezeros atrod barību. Vasarā ir daudz odu un knišļu.

Tundrā iedzīvotāju ir maz, jo dzīves apstākļi ir ļoti skarbi. Kopš seniem laikiem tur dzīvo inuīti (eskimosi), ņenci, sāmi (lapi), jakuti, evenki, čukči u. c. ziemeļu tautas. Iedzīvotāji nodarbojas ar briežkopību, medniecību un zvejniecību. Dzīvnieku ādas viņi izmanto apģērba šūšanai. Tāds apģērbs labi saglabā siltumu. Daļa vietējo iedzīvotāju arī mūsdienās dzīvo ar briežādām (vasarā ar tāsīm vai mizām) pārklātā konusveida teltī, ko sauc par jarangu, čumu. Inuīti medību laikā no sniega blokiem būvē iglu.

Tundras iedzīvotāji audzē suņus, kuri palīdz medībās un sargā ziemeļbriežu ganāmpulkus. Suņus jūdz arī pajūgos un izmanto kā pārvietošanās līdzekli. Šie suņi ir ļoti stipri, spēj izturēt visbargākos apstākļus. Arī ziemeļbriežus jūdz pajūgos.

Tundrā iegūst derīgos izrakteņus – naftu un dabasgāzi. Tādējādi cilvēkiem ir darbavietas, tiek celtas pilsētas, ierīkoti cauruļvadi un būvēti ceļi. Tomēr naftas ieguve apkārtējo vidi ietekmē negatīvi – tiek piesārņota daba, apdraudēti dzīvnieki, iznīcināts augājs.

Mūsdienās pa tundru pārvietojas ar dažādiem transporta līdzekļiem, derīgo izrakteņu ieguvei izmanto smago tehniku, kas izdangā zemi, noposta augāju, bet augi skarbajos apstākļos nespēj atjaunoties.